

ANALÝZA

30. 4. 2013

POSTAVENÍ ČESKÉHO TRHU PRÁCE V RÁMCI EU

Pravidelná analýza trhu práce se zaměřuje na mezinárodní srovnání indikátorů strategie zaměstnanosti - Evropa 2020. Ta má v horizontu této dekády za cíl zvýšení míry zaměstnanosti osob ve věku 20-64 let na 75 % a zvýšení počtu vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 30-34 let nejméně na 40 %. Druhá část analýzy je věnována nezaměstnanosti a dlouhodobé nezaměstnanosti na evropském trhu práce. V závěru se podíváme také na podíl částečných úvazků a ochotu pracovat více hodin.

Plnění kritérií zaměstnanosti podle strategie Evropa 2020

Míra zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let dosahovala ve 4. čtvrtletí 2012 v zemích EU27 68,5 %. Míra zaměstnanosti mužů přitom převyšovala míru zaměstnanosti žen o výrazných 12,1 p. b. V průběhu roku se celková míra zaměstnanosti snížila pouze o 0,1 p. b., kdy mírný nárůst zaměstnanosti žen (0,2 p. b.) byl doprovázen poklesem zaměstnanosti mužů (0,3 p. b.). Při pohledu na tabulku seřazenou od nejvyšších hodnot k nejnižším je zřejmé, že vysoká míra zaměstnanosti byla v severských státech a v zemích západní Evropy. Navzdory meziročnímu poklesu se nejvyšší úroveň zaměstnanosti udržela ve Švédsku (ve 4. čtvrtletí 2012 to bylo 79,2 %). V této zemi byla i nejvyšší míra zaměstnanosti žen (76,5 %) s náskokem před druhým Nizozemskem o více než 4 p. b. Nizozemsko mělo naopak nejvyšší míru zaměstnanosti mužů (82,2 %). Rozdíly v zaměstnanosti mužů nejsou mezi zeměmi EU tak výrazné.

Počet států, které překonaly hranici 75 %, se oproti minulému čtvrtletí nezměnil, a tak potřebnou hranici překonalo zmiňované Švédsko, dále Nizozemsko, Německo, Rakousko a Dánsko. Největší meziroční propad míry zaměstnanosti o 3,5 p. b. lze opět pozorovat v Řecku, kde pracovala o něco více než polovina populace ve věku 20-64 let. Region Jižní Evropy se celkově vyznačuje nízkou zaměstnaností. Relativní oživení zaměstnanosti lze pozorovat ve větší skupině zemí EU. Celkem 15 států zaznamenalo větší (na Maltě nárůst až o 2,5 p. b.) nebo mírné zvýšení míry zaměstnanosti.

Mezi země, kde došlo k meziročnímu nárůstu míry zaměstnanosti patřila i Česká republika (zvýšení o 0,8 p. b.). Ve sledovaném období se míra zaměstnanosti žen zvýšila výrazněji (nárůst o 1,1 p. b.) než u mužů (nárůst o 0,5 p. b.). Oproti 3. čtvrtletí 2012 se Česká republika dostala před Lucembursko (rozdíl 0,2 p. b.), a tak kromě zmiňovaných zemí s nejvyšší mírou zaměstnanosti v EU27, byla vyšší míra zaměstnanosti než v České republice ještě ve Finsku, Estonsku a ve Velké Británii. Míra zaměstnanosti v ČR převyšovala průměr EU27 o 3,4 p. b. Ze

ANALÝZA

sousedních států byla nejvyšší míra zaměstnanosti v Německu (77,1 %), nejnižší byla na Slovensku (64,6 %), kde jako jedinému ze sousedů míra zaměstnanosti meziročně klesla (o 0,5 p. b.).

Míra zaměstnanosti 20-64letých v členských zemích EU (v %)

Země	4. čtvrtletí 2012			Rozdíl v p.b. 4.Q 2012-4.Q 2011		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Švédsko	79,2	81,9	76,5	-0,1	0,0	-0,1
Nizozemsko	77,2	82,2	72,2	-0,3	-0,8	0,3
Německo	77,1	82,1	72,0	0,1	-0,1	0,3
Rakousko	75,5	80,8	70,2	0,2	-0,3	0,7
Dánsko	75,3	79,0	71,5	-0,5	-0,3	-0,8
Spojené království	74,8	80,6	69,1	1,3	1,3	1,2
Finsko	73,3	75,0	71,6	-0,5	-0,4	-0,5
Estonsko	72,1	75,9	68,6	0,9	1,7	0,1
Česká republika	71,9	80,5	63,1	0,8	0,5	1,1
Lucembursko	71,7	78,8	64,5	2,1	1,5	2,7
Kypr	69,8	75,6	64,4	-2,3	-1,9	-2,8
Francie	69,3	73,7	65,0	0,3	0,3	0,4
Lotyšsko	69,3	71,3	67,6	1,8	2,0	1,7
Litva	68,8	70,5	67,1	0,9	1,5	0,2
EU 27	68,5	74,6	62,5	-0,1	-0,3	0,2
Slovensko	68,5	72,7	64,1	0,0	0,9	-1,0
Belgie	67,2	71,9	62,4	-0,4	-1,8	0,9
Portugalsko	65,1	68,5	61,8	-2,6	-3,2	-1,9
Polsko	65,0	72,3	57,7	0,1	-0,1	0,1
Slovensko	64,6	72,5	56,8	-0,5	-0,3	-0,6
Irsko	64,1	68,7	59,6	0,2	0,3	0,0
Malta	63,9	78,9	48,2	2,6	0,4	4,7
Rumunsko	63,6	71,8	55,6	1,3	2,0	0,8
Bulharsko	63,4	66,6	60,3	0,3	0,9	-0,2
Maďarsko	62,7	68,9	56,7	1,3	1,4	1,3
Itálie	60,8	71,2	50,5	-0,3	-1,0	0,3
Španělsko	58,5	63,5	53,4	-2,2	-3,0	-1,5
Řecko	54,1	63,7	44,4	-3,5	-4,4	-2,6

Zdroj: Eurostat.

Důležitým indikátorem z pohledu trhu práce je podíl vysokoškolsky vzdělaných osob. Vyšší vzdělání zabezpečuje lepší uplatnění na pracovním trhu. Ačkoliv došlo mezi lety 2002 až 2012 ke zvýšení podílu vysokoškolsky vzdělaných osob v EU v průměru o 12,6 p. b., požadovanou hranici se zemím EU prozatím nepodařilo naplnit (za rok 2012 podíl dosahoval 35,7 %). Celkově se ženy v dané věkové kategorii vyznačují vyšší úrovní vzdělání než muži.

ANALÝZA
Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30-34 let (v %)

Země	Vysokoškolské vzdělání (ISCED 5,6) 4.Q 2012		
	celkem	muži	ženy
Litva	50,2	42,4	57,6
Kypr	50,0	45,5	53,7
Irsko	49,5	42,1	56,5
Švédsko	47,6	41,9	53,6
Lucembursko	47,4	45,6	49,7
Spojené království	47,3	44,2	50,5
Finsko	45,5	37,7	54,0
Belgie	45,2	38,3	52,1
Francie	43,9	38,3	49,4
Nizozemsko	41,8	38,8	44,8
Lotyšsko	40,5	28,5	52,3
Dánsko	40,1	29,3	51,0
Španělsko	39,5	34,0	45,1
Polsko	39,3	32,0	46,9
Slovinsko	37,8	28,2	48,4
EU 27	36,2	31,9	40,5
Estonsko	35,7	26,6	44,8
Německo	33,0	32,8	33,1
Řecko	31,4	27,5	35,4
Maďarsko	30,6	25,1	36,4
Bulharsko	28,9	22,1	36,2
Portugalsko	28,4	24,2	32,6
Rakousko	26,2	25,3	27,0
Česká republika	26,1	22,2	30,2
Slovensko	24,5	19,8	29,5
Itálie	22,6	17,8	27,5
Malta	21,9	19,7	24,1
Rumunsko	21,7	21,1	22,3

Zdroj: Eurostat.

V ČR došlo mezi lety 2002 až 2012 ke zvýšení podílu vysokoškolsky vzdělaných osob o 13,2 p. b. Podle výsledků VŠPS za 4. čtvrtletí 2012 se s dosaženým podílem 26,1 % však zařazujeme mezi země s nejnižším podílem vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30–34 let.

Slovensko, Itálie, Malta a Rumunsko měly podíl vysokoškolsky vzdělaných osob ještě nižší než Česká republika. Požadovanou hranici 40 % splňuje celkem 12 zemí. Vysoký podíl osob s vysokoškolským vzděláním mají severské země a státy západní Evropy. Ze sousedních států

ANALÝZA

se nad úroveň EU27 (36,2 %) pohybuje pouze Polsko, kterému potřebná hranice 40 % unikla o 0,7 p. b. Pod úroveň EU27 je pak Německo (33,0 %), Rakousko (26,2 %) a Slovensko (24,5 %).

Nezaměstnanost

Česká republika se vyznačuje relativně nízkou úrovní nezaměstnanosti. Ve 4. čtvrtletí 2012 byla obecná míra nezaměstnanosti v ČR o 3,6 p. b. nižší než průměr EU. Pod úrovní EU byla také míra nezaměstnanosti žen i mužů. Mezi státy EU27 s nejnižší mírou nezaměstnanosti se řadí Nizozemsko, Německo, Lucembursko a Rakousko. U našeho jižního souseda byla míra nezaměstnanosti v daném období vůbec nejnižší a dosahovala 4,5 %. V porovnání s dalšími sousedními státy byla míra nezaměstnanosti výrazně vyšší na Slovensku (14,5 %), vyšší byla i v Polsku (10,2 %).

Míra nezaměstnanosti se nadále udržuje na vysokých hodnotách zejména v jižních státech Evropy. Na poslední místo se s meziročním nárůstem nezaměstnanosti 5,4 p. b. dostalo Řecko s mírou nezaměstnanosti 26,3 %.

Míra nezaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU

Země	4. čtvrtletí 2012			Rozdíl v p.b. 4.Q 2012 - 4.Q 2011		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	Ženy
Rakousko	4,5	4,6	4,3	0,2	0,7	-0,6
Lucembursko	5,1	4,4	5,9	0,3	0,1	0,5
Německo	5,3	5,4	5,2	-0,2	-0,2	-0,2
Nizozemsko	5,6	5,7	5,4	0,8	1,0	0,6
Malta	6,5	5,9	7,4	-0,1	-0,4	0,1
Dánsko	7,1	6,9	7,2	-0,5	-0,6	-0,5
Finsko	7,1	7,9	6,4	0,1	0,0	0,4
Česká republika	7,2	6,2	8,6	0,7	0,6	0,9
Rumunsko	7,2	7,4	6,8	-0,8	-1,1	-0,5
Švédsko	7,8	8,1	7,4	0,4	0,5	0,3
Spojené království	7,8	8,1	7,3	-0,5	-0,8	-0,3
Belgie	8,3	9,0	7,5	1,2	1,9	0,3
Estonsko	9,4	10,2	8,6	-2,1	-2,5	-1,7
Slovensko	9,7	9,2	10,2	0,8	0,8	0,7
Polsko	10,2	9,5	11,2	0,3	0,5	0,2
Francie	10,5	10,5	10,6	0,8	1,1	0,6
EU 27	10,8	10,7	10,9	0,8	0,8	0,7
Maďarsko	10,8	10,9	10,6	0,1	0,3	-0,3
Itálie	11,7	10,9	12,9	2,0	2,1	2,0
Bulharsko	12,5	13,4	11,5	1,0	0,5	1,5
Kypr	13,0	13,5	12,3	3,8	3,4	4,1

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 052 304, 274 052 425, e-mail: infoservis@czso.cz

ANALÝZA

Litva	13,2	14,3	12,1	-0,7	-1,3	-0,2
Irsko	14,0	17,1	10,4	-0,8	-1,0	-0,4
Lotyšsko	14,1	15,8	12,4	-1,2	-1,6	-0,8
Slovensko	14,5	14,0	15,0	0,5	0,2	0,6
Portugalsko	17,8	17,8	17,8	3,1	3,1	3,2
Španělsko	26,2	25,7	26,7	3,2	3,1	3,2
Řecko	26,3	23,5	29,9	5,4	5,4	5,2

Zdroj: Eurostat.

Při všeobecném růstu nezaměstnanosti se zhoršil i další strukturální ukazatel Eurostatu podíl dlouhodobě nezaměstnaných (1 rok a déle) na celkové nezaměstnanosti. Za úhrn členských zemí se zvýšil meziročně o 2,2 p. b. na 45,7 %. Stejný nárůst dlouhodobé nezaměstnanosti lze přitom pozorovat u mužů i u žen. V České republice se podíl dlouhodobě nezaměstnaných meziročně nezměnil, čímž jsme si udrželi úroveň 42,9 %. To je o 2,8 p. b. za evropským průměrem. Nejhorší situace je nadále na Slovensku (podíl 68,5 %), ke kterému se ale výrazně přiblížilo Řecko (podíl 63,9 % s meziročním nárůstem 11,5 p. b.). Nejlepší situace byla ve 4. čtvrtletí 2012 ve Švédsku (podíl pouze 19,9 %).

Podíl osob nezaměstnaných 1 rok a déle na celkovém počtu nezaměstnaných ve věku 15-64 let (v %)

Země	4. čtvrtletí 2012			Rozdíl v p.b. 4.Q 2012-4.Q 2011		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Slovensko	68,5	69,2	67,7	0,8	-0,5	2,3
Řecko	63,9	61,9	65,8	11,5	14,2	8,8
Irsko	60,3	67,6	45,7	-3,0	-2,7	-3,1
Itálie	55,3	54,5	56,3	4,2	4,1	4,3
Bulharsko	55,1	58,2	51,1	-0,6	-0,5	-0,1
Lotyšsko	53,9	55,0	52,4	2,9	2,4	3,4
Estonsko	51,9	53,8	49,5	-6,6	-2,9	-11,3
Portugalsko	51,1	52,0	50,2	4,1	3,8	4,6
Slovensko	49,0	52,4	45,4	4,0	6,2	1,6
Maďarsko	47,3	48,7	45,5	1,5	3,6	-1,1
Španělsko	47,0	46,1	48,1	3,7	3,3	4,3
Belgie	46,3	49,0	42,5	-1,8	2,3	-7,3
Litva	45,9	45,4	46,5	-5,7	-5,6	-5,9
Rumunsko	45,8	45,7	46,0	1,2	0,6	2,2
EU 27	45,7	46,3	45,0	2,2	2,2	2,2
Německo	43,9	45,1	42,5	-3,6	-4,3	-2,7
Česká republika	42,9	42,5	43,2	0,0	0,5	-0,5
Malta	42,8	51,0	32,0	-4,4	0,4	-9,8

ANALÝZA

Polsko	41,2	39,8	42,7	2,2	0,8	3,6
Francie	39,5	41,0	37,9	-1,8	-0,4	-3,4
Lucembursko	37,4	30,1	44,1	10,7	5,9	15,0
Spojené království	35,4	39,7	29,8	2,6	3,0	2,2
Kypr	34,3	34,2	34,4	9,7	7,0	13,2
Nizozemsko	32,6	34,6	30,2	-1,7	-0,9	-2,8
Dánsko	30,1	31,5	28,7	5,2	6,1	4,3
Rakousko	24,2	26,2	21,7	-2,4	-0,5	-4,7
Finsko	22,6	28,0	15,5	-3,1	-2,7	-3,0
Švédsko	19,9	22,4	17,0	0,2	1,1	-0,8

Zdroj: Eurostat.

Podzaměstnanost

Jak již bylo v úvodu zmíněno, vysokou mírou zaměstnanosti se vyznačují státy severní a západní Evropy. Tyto země si udržují vysokou míru zaměstnanosti i díky vysokému podílu pracujících na částečné úvazky. To ukazuje následující tabulka seřazená podle výše podílu částečných úvazků. Rozdíly na evropském trhu práce byly v roce 2012 přitom výrazné. Ve sledovaném roce na částečný úvazek pracovala v Nizozemsku každá druhá zaměstnaná osoba, naopak v Bulharsku se částečné úvazky skoro nevyskytovaly (podíl 2,4 %). Důležité je poznamenat, že Nizozemci pracující na částečné úvazky, byli se svou situací spokojeni a nepřáli si pracovat více. To platí vesměs ve většině zemí, kde byl podíl částečných úvazků relativně vyšší. Oproti tomu ve státech s relativně nízkým podílem částečných úvazků (zejména státy jižní Evropy) byla ochota pracovat více hodin poměrně výrazná. Nabídka plných úvazků je však v těchto zemích nedostačující a nezaměstnaní jsou tak nuceni přijímat pozice na kratší pracovní dobu.

Podzaměstnanost a práce na částečný úvazek v EU v roce 2012

Země	Osoby ve věku 15 až 74 let pracující na částečný úvazek, kteří si přejí pracovat více hodin, jako % ze všech osob pracujících na částečný úvazek	Osoby ve věku 15 až 74 let pracující na částečný úvazek, jako % ze všech pracujících
Nizozemsko	3,3	49,8
Spojené království	24,1	27,0
Německo	17,1	26,5
Švédsko	19,3	26,5
Dánsko	12,7	25,7
Rakousko	13,7	25,5
Belgie	14,0	25,0
Irsko	33,6	23,9
EU 27	21,4	19,9

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 052 304, 274 052 425, e-mail: infoservis@czso.cz

ANALÝZA

Lucembursko	11,7	18,9
Francie	24,7	18,0
Itálie	15,6	17,0
Finsko	20,1	15,1
Španělsko	54,5	14,7
Malta	21,3	13,9
Portugalsko	42,8	13,2
Kypr	50,4	10,5
Estonsko	8,0	10,4
Rumunsko	25,3	10,2
Slovinsko	20,6	9,5
Lotyšsko	53,1	9,4
Litva	30,8	9,3
Polsko	28,5	7,8
Řecko	66,0	7,7
Maďarsko	31,8	7,0
Česká republika	9,6	5,7
Slovensko	38,0	4,1
Bulharsko	38,8	2,4

Zdroj: Eurostat.

Oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí
Český statistický úřad
Kontaktní osoba:
Ing. Lukáš Savko
Tel. 274 052 183
E-mail: lukas.savko@czso.cz